HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

Muistio

17.3.2017

Diaarinumero
HVK/72/2017

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto

Viite: Merenkulun tukemisen ongelmakohdat ja kehittämishaasteet sekä merenkulun tukemisen vaikutukset kilpailuun

Huoltovarmuuskeskus toteaa, että Suomen kaltaiselle kaukana Euroopan päämarkkinoista sijaitsevalle, logistisesti saaressa sijaitsevalle maalle merikuljetukset ovat sekä huoltovarmuuden että sen perustana olevan ulkomaankaupan kannalta välttämättömiä. Yli 80 % Suomen ulkomaankaupan kuljetuksista tapahtuu meritse. Merikuljetuksin hoidetaan suuret volyymit ja erityisesti kustannuskriittiset lastit. Merikuljetuksille ei ole koko kuljetettavan volyymin osalta vaihtoehtoa. Lastista riippuen kuljetuksiin käytetään erityyppisiä aluksia, ja matkustaja-autolautoilla kuljetetaan merkittävässä määrin rahtia. Ruotsin, Viron ja Saksan liikenteessä kuljetetaan huoltovarmuuden kannalta tärkeitä tuotteita, mm. elintarvikkeita sekä päivittäistavara- ja kulutustuotteita. Suomen kuljetusmarkkinat ovat pienet, mistä syystä rahdin ja henkilöliikenteen yhdistäminen samalla aluksella toteutettavaksi on osoittautunut toimivaksi ja kustannustehokkaaksi ratkaisuksi.

Kuljetusten ja logistiikan huoltovarmuuden perustana on olemassa oleva kuljetusjärjestelmä ja siinä toimiva Suomeen rekisteröity aluskalusto. Näiden alusten käyttöä viranomaisilla on valmiuslain perusteella mahdollisuus ohjata ja tarvittaessa priorisoida kriisitilanteessa. Huoltovarmuuden näkökulmasta on tärkeää, että Suomen alusrekisterin kilpailukyky on kilpailijamaihin verrattuna riittävä, jotta alukset säilyvät Suomen lipun alla. Suomessa käyttöön otettujen tukitoimien, esim. tonnistoveron, miehistökustannustuen ja sekamiehityssopimuksen, avulla Suomen lipun alla on pystytty säilyttämään aluksia. Huoltovarmuuden kannalta on tärkeää, että Suomen lipun alle on rekisteröitynä erityyppisiä aluksia kriisitilanteiden varalta. Erityisesti tilanne, jossa Itämeri ei olisi käytettävissä Suomen tuonnin ja viennin tarpeisiin, Pohjanlahden kautta voitaisiin kuljettaa edes osa ulkomaankaupan volyymeista matkustaja-autolauttoja hyödyntäen.

EU on linjannut jäsenmaidensa meriliikenteen valtiontuelle hyväksyttävät suuntaviivat. EU:n tavoitteena on ehkäistä alusten liputtaminen mukavuuslippumaihin ja siten säilyttää eurooppalainen kauppalaivasto. EU on antanut suosituksen jäsenmailleen rahti- ja matkustaja-alusten työvoimakustannuksia. Matkustaja-alusten tuki johtuu kauppamerenkulun tukemisen tarpeesta, ei matkailun tarpeista.

HUOLTOVARMUUSKESKUS
Aleksanterinkatu 48 A, 00100 Helsinki • Puhelin 02950 510 00 • Fax 09 260 9584
www.huoltovarmuus.fi • etunimi.sukunimi@nesa.fi • Y-tunnus 02024196 • Kotipaikka HELSINKI

Huoltovarmuuskeskus ei ota kantaa kilpailuun liittyviin kysymyksiin.

Raimo Luoma
Toimitusjohtaja

Raija Viljanen
Logistiikkapäällikkö